

Дубинецький Сергій Сергійович,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий консультант:
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
філософських наук **Петрова Г. М.**

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ПАУЛЯ ТІЛЛІХА

Пауль – відомий протестантських філософ і теолог, який поряд є одним із найвидатніших представників протестантської філософської думки.

Пауль Тілліх народився в 1886 р в Штарцедделе (Німеччина). Починаючи з 1904 року вивчав теологію в Берліні, Тюбінгені та Галле. У 1910 році захистив теологічну докторську дисертацію і став помічником пастора в Берліні-Моабит.

У період Першої світової війни служив капеланом в артилерійському полку, поділяв німецький патріотизм, але з часом розчарувався у ньому. Був присутній на Верденській битві – найбільшій битві Першої світової війни. Останні роки війни Тілліх переживав як крах європейської цивілізації, на зміну якій має прийти інший лад, в становлення котрого він може зробити внесок. У цей час мислитель прийшов до думки про «безумовну віру» без віри в Бога, що потім було розвинуто в праці «Мужність бути».

У 1916 році Тілліх захищає докторську дисертацію з філософії й розпочинає викладацьку діяльність Спочатку у Берліні, а потім у Марбурзі, Дрездені, Лейпцизі, Франкфурті. Після війни Тілліх зблизився з богемою, цікавився новітнім мистецтвом та психологією. Намагаючись поєднати традиції та новаторство, став ідейним противником теолога Карла Барта. У довоєнній Німеччині Пауль Тілліх був відомий як протестантський філософ, теоретик культури, творець концепції християнського соціалізму.

Тілліх підтримував політику соціалізму та став учасником релігійних соціалістичних кіл. У 1919 році він був співавтором памфлету, в якому закликав християнських лідерів із соціалістичними нахилами «увійти в соціалістичний рух, щоб прокласти шлях для майбутнього союзу» християнства і

соціалістичного суспільного ладу». Тілліх вважав, що чистий правий капіталістичний індивідуалізм несумісний з християнською етикою. Теолог не був комуністом, але він визнавав соціальну філософію Карла Маркса.

В результаті приходу фашистів до влади втратив роботу і був підданий переслідуванням, що змусило філософа емігрувати в США. З 1940 по 1955 роки філософ працював в Нью-Йорку, а також викладав у Гарварді і в Чикаго, де і помер у 1965 році.

Життя і творчий пошук П. Тілліха можна визначити як «На пограниччі» – так він сам визначив назву своєї автобіографії, опублікованої в 1978 році; думка філософа при цьому постійно перебувала на стику між теологією і філософією. Мислитель постійно «рухався» між релігією і культурою, витлумачуючи релігію як субстанцію культури, а культуру як вираження релігії.

Філософія Тілліха орієнтована на протестантизм, але при цьому вона сильно відрізняється своїми реформістськими установками і теоретичної розкутістю від праць протестантських отців-засновників. Погляди Тілліха можна охарактеризувати як «релігійний екзистенціалізм» або «екзистенціальна теологія».

Тілліх розглядав лібералізм як переплетений з капіталізмом, стверджуючи, що він дарував свободу капіталістичному класу, не звільняючи маси, і вважав, що він відіграв ключову роль у руйнуванні традиційних соціальних зв'язків, у тому числі релігійних, а також у просуванні колоніалізму та рабства. Однак він позитивно ставився до індивідуалізму, раціоналізму та егалітаризму лібералізму і вважав, що вони невіддільні від демократії, незважаючи на напруженість між ними. Він вважав, що зв'язок між лібералізмом і капіталізмом має бути розірваний для того, щоб прагнення лібералізму до свободи були реалізовані, виступаючи за прийняття демократичного соціалізму як альтернативи.

Головне у філософії мислителя – це його сподівання на подолання прірви між вірою та буденним життям, екзистенційним досвідом людини. Він вважав, що екзистенційна турбота про сенс буття є свідченням внутрішнього зв'язку людини з Богом, а релігійність людини – один із найглибинніших екзистенціалів.

Основні праці філософа:

- «Релігійна ситуація» (1925)
- «Інтерпретація історії» (1936)

- «Протестантська ера» (1948)
- «Струс основ» (1948)
- «Систематична теологія» (1951)
- «Мужність бути» (1952)
- «Любов, влада та правосуддя: онтологічний аналіз та етичне застосування» (1954)
- «Біблійна релігія та пошуки абсолютної реальності» (1955)
- «Нове буття» (1955);
- «Динаміка віри» (1957);
- «Теологія культури» (1959);
- «Християнство і зіткнення світових релігій (1963);
- «Вічність зараз» (1963);
- «Моральність і поза нею» (1963);
- «Мої пошуки абсолюту» (1967) – опубліковано посмертно.

Список використаних джерел

1. Тілліх, Пауль URL:
https://slovyuk.me/dict/fes/%D0%A2%D0%B8%D0%BB%D0%BB%D1%96%D1%85_%D0%9F%D0%B0%D1%83%D0%BB%D1%8C.

2. Тілліх П. Мужність бути. Небуття і тривога. URL:
<http://www.ji.lviv.ua/n37texts/tillich.htm>.

Зеленуга Надія Станіславівна,
 здобувач ступеня вищої освіти
 бакалавра навчально-наукового
 інституту № 3 Національної академії
 внутрішніх справ
Науковий консультант:
 доцент кафедри філософії права
 та юридичної логіки Національної
 академії внутрішніх справ, кандидат
 філософських наук **Петрова Г. М.**

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ПОЛЯ РІКЕРА

Поль Рікер – французький філософ, один із провідних представників філософської герменевтики, впливового напрямку філософії ХХ століття. Мати Поля невдовзі після народження сина померла; батько, викладач англійської, загинув на фронті на початку Першої світової війни. Дідусь і бабуся виховували сироту у протестантському дусі: на майбутнього філософа суттєвий вплив справили релігійні твори,